

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/16/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123471665
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123471665.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 5, IČO: 36 857 513, proti žalovanému 1/ JUDr. Pavlovi Šajánkovi, súdnemu exekútorovi so sídlom v Skalici, Ružová 63/5, IČO: 34 049 223, zastúpenému advokátom JUDr. Ľubomírom Váňekom, so sídlom v Skalici, Potočná 169/85 a proti žalovanej 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, o zaplatenie 74 517,65 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Senica s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Senica.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal dňa 24. januára 2024 platobný rozkaz č. k. 1Up/1920/2023-36, proti ktorému podali žalovaní 1/ a žalovaná 2/ včas odpory s vecným odôvodnením. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Okresnému súdu Senica ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“).

2. Okresný súd Senica s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu z dôvodu, že v danej veci ide o obchodnoprávny spor, keďže na strane žalobcu vystupuje právnická osoba a na strane žalovaných súdny exekútor, ktorý je podnikateľom podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“) a iná právnická osoba.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Senica (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci

dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Senica s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV (§ 12 ods. 2 CSP).

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba sídlo.

10. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

11. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

12. Podľa § 37 CSP, ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

13. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

14. Podľa § 2 ods. 27 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Okresného súdu Senica je mesto Senica; jeho územný obvod tvorí územný obvod okresov Senica a Skalica. Okresný súd Senica má pracovisko v meste Skalica.

15. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

16. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné zodpovedať otázku, či predmetom konania je občianskoprávny alebo obchodnoprávny nárok. Najvyšší súd SR už vo svojom uznesení sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019 vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach tohto prípadu preto nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria

určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania. Zo spisu vyplýva, že ide o majetkový spor titulom náhrady škody, ktorá mala žalobkyni vzniknúť v príčinnej súvislosti s (nesprávnym) postupom žalovaného 1/ ako povereného súdneho exekútora v rámci viacerých exekučných konaní vedených proti tomu istému povinnému (KTP Group, s.r.o.). Táto škoda v celkovej výške 74 517,65 eura mala vzniknúť v dôsledku nerešpektovania práv záložného veriteľa (žalobkyne) zo strany žalovaného 1/, ktorý bez predchádzajúceho súhlasu záložného veriteľa vykonal exekúciu na viaceré pohľadávky povinného založené v prospech žalobkyne (ako záložného veriteľa zo zmluvy o zriadení záložného práva na pohľadávky a iné práva č. 1192/2018/ZZ, ktorú žalobkyňa uzatvorila s povinným). Podľa názoru žalobkyne žalovaný 1/ vedením exekúcie na predmetné pohľadávky (záloh) bez súhlasu záložného veriteľa porušil príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku a nekonal s odbornou starostlivosťou a s využitím všetkých svojich odborných vedomostí a skúseností. Pasívnu vecnú legitimitáciu žalovanej 2/ (poisťovne) žalobkyňa odvodzuje zo skutočnosti, že žalovaný 1/ má s touto poisťovňou uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone exekučnej činnosti, a teda ide o nárok poškodeného voči poisťovateľovi škodcu.

17. Najvyšší súd SR dospel k záveru, že žalobou uplatnený nárok je nárokom zo zodpovednosti súdneho exekútora za škodu podľa § 31 ods. 1, ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 1. apríla 2017 (ďalej aj „Exekučný poriadok“ alebo „EP“). Podľa týchto ustanovení exekútor zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí v súvislosti s výkonom činnosti podľa tohto zákona. Na zodpovednosť exekútora sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 31 ods. 1 EP). Náhradu škody, za ktorej vznik zodpovedá exekútor podľa tohto zákona a ktorú má podľa poisťovej zmluvy platiť poisťovateľ, uhrádza poisťovateľ priamo poškodenému. Poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu tejto škody priamo od poisťovateľa; na tento účel mu komora na jeho žiadosť poskytne potrebné údaje (§ 31 ods. 3 EP).

18. Pre založenie kauzálnej príslušnosti na konanie v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP nestačí, že ide o spor medzi právnickými osobami, resp. podnikateľmi, ale je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti Obchodného zákonníka. Najvyšší súd SR sa preto ďalej zaoberal tým, či je možné záväzkový vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti OBZ.

19. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR v predloženej veci nejde o obchodný záväzkový vzťah, pretože nie sú naplnené zákonné predpoklady podľa § 261 ods. 1, ods. 2 OBZ, ani podľa § 261 ods. 6 OBZ, či podľa § 262 OBZ. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ je vzťahom medzi poškodenou a škodcom, ktorý vzťah je vždy (bez ohľadu na povahu účastníkov) vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 420 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Poukázať možno tiež na to, že žalovaný 1/ pri vzniku predmetného záväzkového vzťahu vystupoval ako súdny exekútor, t. j. ako štátom určená a splnomocnená osoba na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov a realizoval činnosť, ktorá je výkonom verejnej moci (pozri § 2 ods. 1 a § 5 ods. 2 EP). Rozhodujúce je však to, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú Exekučným poriadkom so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi (žalovanej 2/) vyplýva z § 31 ods. 3 EP, pričom je opäť nerozhodné, či poškodený je alebo nie je podnikateľ.

20. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, nebolo možné v danom štádiu konania (pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore) dospieť k inému záveru, než že sa jedná sa o občianskoprávny spor, preto ako súd príslušný na konanie neprichádza do úvahy súd, ktorého príslušnosť by sa určila podľa § 22 CSP (súd kauzálny príslušný na konanie v obchodnoprávných sporoch). Vzhľadom na povahu sporu bude (ako miestne príslušný súd) do úvahy prichádzať buď všeobecný súd žalovaného (v danom prípade buď Okresný súd Senica ako všeobecný súd žalovaného 1/, ktorý v čase začatia upomínacieho konania mal registrovaný trvalý pobyt na adrese v obvode tohto súdu alebo podľa § 12

ods. 2 CSP Mestský súd Bratislava IV, ktorý je podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom žalovanej 2/), alternatívne súd určený podľa § 19 písm. b) CSP. Naproti tomu ustanovenie § 20 písm. c) CSP, podľa ktorého je na konanie výlučne miestne príslušný súd, na ktorom prebieha exekučné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou tohto konania, sa podľa názoru Najvyššieho súdu SR nedá aplikovať na spory vyvolané exekučnými konaniami začatými po 1. apríli 2017, t. j. tými, ktoré sa začali až po nadobudnutí účinnosti novely Exekučného poriadku, realizovanej zákonom č. 2/2017 Z. z. (k uvedenému porovnaj uznesenie sp. zn. 1Ndob/10/2024 zo 4. decembra 2024). V prípade ustanovenia § 19 písm. b) CSP sa jedná sa o tzv. miestnu príslušnosť danú na výber, kedy je na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného a popri ňom (alternatívne) súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, zakladajúca právo na náhradu škody. Vzhľadom na to, že právo voľby medzi takto alternatívne príslušnými súdmi patrí výhradne žalobkyni, ktorá však svoju voľbu neuskutočnila, keď v návrhu na pokračovanie v konaní podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. neoznačila žiadny konkrétny súd, na ktorom má konanie pokračovať, Najvyšší súd SR uzatvára, že Okresný súd Banská Bystrica nepochybil, keď postupom podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. spor postúpil Okresnému súdu Senica, ktorý je na jeho prejednanie a rozhodnutie príslušný podľa § 12 ods. 1 a § 13 v spojení s § 14 CSP. Podľa § 37 CSP totiž platí, že ak je miestne príslušných niekoľko súdov, konanie sa môže uskutočniť na ktoromkoľvek z nich.

21. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Senica s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný a Okresný súd Senica je príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa § 12 ods. 1 a § 13 v spojení s § 14 CSP a § 2 ods. 27 zákona č. 371/2004 Z. z..

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.